

Аналітична довідка
про якість освітньої діяльності закладу освіти у 2024-2025 навчальному році
за результатами самооцінювання внутрішньої системи забезпечення якості
освіти компонентів закладу освіти за напрямом
«Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти»

Відповідно до Законів України «Про освіту» (ст. 41, частини 3 ст.48), «Про повну загальну середню освіту» (ст. 42), Порядку проведення моніторингу якості освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 16 січня 2020 № 54, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2020 року за № 154/34437, Методики оцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО, наказу МОНУ «Про затвердження методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗЗСО» від 30.11.2020 №1480, річного плану роботи на 2024-2025 н.р., Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Гімназії імені Героя України, наказу №100 о/д від 24.09.2024 «Про проведення комплексного самооцінювання у 2024-2025 н.р.», з метою розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в закладі, використання системного підходу щодо здійснення моніторингу на всіх етапах освітнього процесу проведено вивчення та самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти.

Відповідно до вищезазначеного наказу по гімназії, була створена робоча моніторингова група, до складу якої увійшли представники педагогічного, учнівського та батьківського колективів.

Особи, які брали участь у проведенні самооцінювання за напрямом «Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти» за 2024-2025 н.р.:

1. Євдокимова В.В., заступник директора з навчальної роботи, голова робочої групи;
2. Дмитренко О.В., заступник директора з навчально-виховної роботи, заступник голови;
3. Самозвон О.А., голова ППС, учитель зарубіжної літератури;
4. Лобода В.В., голова ППС, учитель хімії;
5. Овчаренко В.Б., член батьківського комітету 6-А класу;
6. Дудка Світлана Анатоліївна, член батьківського комітету 8-Б класу;
7. Нор Ярослав, член учнівського самоврядування;
8. Лисенко Валерія, член учнівського самоврядування;
9. Дудка Роман, член учнівського самоврядування.

Члени робочої групи були ознайомлені з критеріями, індикаторами оцінювання освітньої діяльності, проводилося навчання щодо визначення і аналізу відповідного компоненту системи забезпечення якості освіти нашого закладу. Члени групи підготували опитувальні анкети (у googl формах), якими були охоплені всі учасники освітнього процесу. Результати анкетування, опитування, спостереження були проаналізовані та підведені підсумки самооцінювання за напрямом «Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти» за 2024-2025 навчальний рік.

Аналітична довідка по самооцінюванню системи оцінювання результатів навчання здобувачів освіти в закладі освіти у 2024-2025 навчальному році охоплює кілька ключових вимог та критеріїв, які визначають якість оцінювання здобувачів освіти Гімназії.

Оцінювання зосереджено на наступних аспектах:

- 1.Наявність системи оцінювання результатів навчання учнів, яка забезпечує справедливе, неупереджене, об'єктивне та добросовісне оцінювання.

Аналізуються такі елементи як:

-критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;

-впровадження вчителями компетентнісного підходу в систему оцінювання.

2. Систематичне відстеження результатів навчання кожного учня та надання йому (за потреби) підтримки в освітньому процесі, яке охоплює:

-впровадження системи формульовального оцінювання в закладі освіти.

3. Спрямованість системи оцінювання результатів навчання учнів на формування в учнів відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання, що передбачає:

-впровадження прийомів самооцінювання і взаємооцінювання учнів.

Оцінювання проводилось за допомогою різноманітних інструментаріїв, включаючи форми спостереження за навчальними заняттями, анкетування педагогічних працівників, учнів та їхніх батьків, а також аналіз документації. Результати оцінювання були узагальнені у вигляді аналітичних довідок та зведених таблиць, що відображають загальний стан системи оцінювання результатів навчання учнів у закладі освіти.

Загальні висновки

За результатами аналізу документів можна зазначити, що в Гімназії розроблено систему оцінювання, що включає принципи, форми, методи, критерії, процедури та правила оцінювання. Учителі адаптують, розробляють критерії оцінювання для різних видів діяльності. Система оцінювання ґрунтується на компетентнісному підході. Учителі використовують (розробляють) компетентнісні завдання для проведення оцінювання, застосовують формульовальне оцінювання, що передбачає відстеження індивідуального поступу учня, практику само- та взаємооцінювання.

Результати самооцінювання подані у вигляді узагальненої таблиці оцінювання критеріїв, індикаторів внутрішньої системи забезпечення якості освіти за напрямом оцінювання «Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти»

Узагальнена таблиця оцінювання критеріїв, індикаторів внутрішньої системи забезпечення якості освіти за напрямом 2. «Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти» 2024-2025 н.р.

Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Результати оцінювання
2. Система оцінювання здобувачів освіти		
2.1. Наявність системи оцінювання результатів навчання учнів, яка забезпечує справедливе, неупереджене, об'єктивне та доброчесне оцінювання		
2.1.1. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень	2.1.1.1. У закладі оприлюднено критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень	Достатній
	2.1.1.2. Частка здобувачів освіти, які в закладі освіти отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень	Достатній
2.1.2. Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання	2.1.2.1. Частка педагогічних працівників, які застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентнісного підходу	Достатній
2.1.3. Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним	2.1.3.1. Частка здобувачів освіти, які вважають оцінювання результатів їх навчання у закладі освіти справедливим і об'єктивним	Достатній
У цілому за вимогою 2.1:		Достатній
2.2. Систематичне відстеження результатів навчання кожного учня та надання йому (за потреби) підтримки в освітньому процесі		

2.2.1. У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти	2.2.1.1. У закладі освіти систематично проводяться моніторинги результатів навчання здобувачів освіти	Достатній
	2.2.1.2. За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти, приймаються рішення щодо їх коригування	Достатній
2.2.2. У закладі освіти впроваджується система формувального оцінювання	2.2.2.1. Педагогічні працівники за допомогою оцінювання відстежують особистісний поступ здобувачів освіти, формують у них позитивну самооцінку, відзначають досягнення, підтримують бажання навчатися, запобігають побоюванням помилитися	Достатній
У цілому за вимогою 2.2:		Достатній
2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання		
2.3.1. Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання	2.3.1.1. Педагогічні працівників надають здобувачам освіти необхідну допомогу в навчальній діяльності	Достатній
	2.3.1.2. Частка здобувачів освіти, які відповідально ставляться до процесу навчання, оволодіння освітньою програмою	Потребує покращення
2.3.2. Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти	2.3.2.1. Педагогічні працівники в системі оцінювання навчальних досягнень використовують прийоми самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти	Потребує покращення
У цілому за вимогою 2.3.:		Потребує покращення
В цілому за напрямом оцінювання 2.:		Достатній

Інформація, отримана шляхом вивчення діяльності педагогічних працівників закладу освіти в частині спостереження за проведенням навчальних занять, вивчення документації та опитування учасників освітнього процесу, дає підстави зробити наступні висновки.

У Гімназії забезпечено публічність інформації щодо критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. Критерії оцінювання оприлюднено на спеціальній сторінці веб сайту закладу, на інформаційних стендах у навчальних кабінетах. На початку навчального року вчителі інформують учнів та їхніх батьків про загальні критерії оцінювання. Більшість педагогів перед вивченням кожної теми знайомлять учнів з адаптованими до цієї теми критеріями, за потреби надають індивідуальні роз'яснення. а правила і процедури оцінювання висвітлено у змісті освітньої програми.

З допомогою таких методів збору інформації, як спостереження за проведенням навчальних занять, опитування, вивчення документації члени робочої групи проаналізували анкети-опитування учнів 6-9 класів (122 респонденти), вчителів (32 респонденти), батьків (243 респонденти). За результатами спостереження навчальних занять, вивчення документації та опитування учасників освітнього процесу встановлено, що в Гімназії забезпечується відкритість і прозорість інформації про систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

Після проведення обробки результатів анкетування робоча група з'ясувала, що більшість учителів оприлюднюють критерії оцінювання результатів навчання. 90,6% учителів інформують здобувачів освіти про критерії оцінювання на початку навчального року, 65,6% - перед вивченням кожної теми, пояснюють учням індивідуально – 53,1%, розміщують критерії

оцінювання на вебсайті закладу освіти 34,4%. 90,6% педагогічних працівників використовують критерії, запропоновані МОН, 43,8% педагогів розробляють самостійно критерії оцінювання для кожного обов'язкового виду роботи.

Результати анкетування також показують, що 64,8 % здобувачів освіти отримують від учителя інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання на початку навчального року, дізнаються про критерії оцінювання на вебсайті закладу освіти - 38,5%, 28,7% - перед вивченням кожної теми, пояснюють учням індивідуально, перед написанням підсумкових робіт – 45,1%, 18% - не отримують. 71,2% батьків завжди отримують інформацію про критерії оцінювання, 22,2% - переважно і тільки 5,3% - не отримують.

Як свідчать результати анкетування, 90,5% батьків відповіли, що вчителі справедливо оцінюють навчальні досягнення їхніх дітей. 70,4% здобувачів освіти вважають оцінювання їхньої навчальної діяльності в закладі освіти справедливим і об'єктивним. Водночас 18,9% опитаних учнів у більшості випадків вважають несправедливим, а 8,2% - несправедливим.

За результатами анкетування 90,6% педагогів використовують критерії, запропоновані МОН України, 43,8% педагогів розробляють власні критерії для кожного виду роботи, 31,3% користуються критеріями, які розробили інші педагоги. Навчання учнів з ООП 71,9% вчителів оцінюють відповідно до індивідуальної програми розвитку дитини, 62,5% - добирають індивідуальні форми оцінювання з обов'язковим урахуванням можливостей дитини, 50% педагогів вилучають ті види діяльності, опанування якими є утрудненими або неможливими для учнів з ООП, 12,5% оцінюють за загальними критеріями.

Переважна більшість учителів користується системою оцінювання, спрямованою на реалізацію компетентнісного підходу та застосовує різні прийоми формульовального оцінювання результатів навчання учнів.

Результати опитування також показують, що вчителі заохочують учнів до навчання, підтримують, допомагають, їх, коли вони стикаються з труднощами. Аргументація виставлених оцінок, аналіз допущених помилок, визначення шляхів покращення результатів навчання здійснює більшість вчителів (71,6% батьків вказали на це), проте 21,8% опитаних відповіли, що лише окремі вчителі допомагають їхній дитині у навчанні. Як свідчать відповіді педагогів - 81,3%, то вони труднощі у навчанні обговорюють з кожним учнем індивідуально, а не на уроці. 84,4% вчителів не допускають формулювання оцінювальних суджень, що принижують гідність дитини. Відповіді здобувачів освіти свідчать, що педагоги під час занять застосовують різні форми та способи оцінювання результатів навчання: індивідуальну роботу – 52%, групову діяльність – 41%, під час роботи з усім класом – 71%, при написанні письмових робіт – 98%.

Однією із складових системи оцінювання здобувачів освіти в закладі освіти є система внутрішніх моніторингів, що передбачають не лише відстеження результатів навчальної діяльності кожного учня, а й заходи щодо їх коригування. У 1-4-х класах учителі початкової школи аналізують досягнення кожного учня за попередньо розробленими формами свідоцтва досягнень учнів, у 5-х класах педагоги здійснювали оцінювання за рівневою шкалою протягом вересня-жовтня, за 12-бальною – з листопада й до кінця навчального року, а також проводили аналіз індивідуальних досягнень кожного здобувача освіти. У 5-9-х класах запроваджено проведення моніторингових робіт з предметів інваріантної складової двічі на рік. Інформація про результати моніторингу подається у вигляді статистичних звітів, таблиць та діаграм. У гімназії також здійснюється моніторинг щодо здобуття освіти учнями, які навчаються за індивідуальною (педагогічний патронаж), домашньою (сімейною) формою, що позитивно позначається на якості освітньої діяльності учнів та вчителів. Окрім цього, проводиться моніторингове дослідження стану викладання навчальних предметів, відповідність рівня досягнень учнів вимогам освітньої програми, результати обговорюються на засіданнях професійних педагогічних спільнот та узагальнюються в наказах (№50-о/д від 22.05.2024, №126-о/д від 25.12.2024) У 2024-2025 н.р. вивчався стан викладання правознавства (наказ № 118- о/д від 18.11.2024) та математики (наказ № 23-о/д від 19.02.2025).

З метою впровадження в Гімназії системи формульовального оцінювання учнів проведена відповідна робота: ознайомлено педагогів з основними принципами формульовального оцінювання, питання розглянуто на засіданні педагогічної ради (протокол №1

від 30.08.2021), ППС учителів 5-9 класів. За результатами спостереження за навчальними заняттями встановлено, що більшість учителів застосовують у своїй роботі систему оцінювання, що ґрунтується на компетентнісному підході, техніками якого досконало володіють вчителі початкових класів. Система формувального оцінювання дає можливість педагогам закладу відстежувати особистісний розвиток учнів, процесу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку особистості, чітко сформулювати освітній результат, який потрібно отримати й оцінити в кожному конкретному випадку, та організувати відповідно до цього свою роботу, зробити учня суб'єктом освітньої та оцінювальної діяльності. Педагоги закладу дотримуються базових принципів формувального оцінювання. За результатами анкетування 87,5% педагогів зазначили, що для оцінювання здобувачів освіти використовують формувальне оцінювання. 61,7% батьків відповіли, що вчителі знайомили з техніками формувального оцінювання з усіх предметів, 18,1% - тільки з окремих предметів, а 20,2% батьків зазначили, що вчителі не знайомили з техніками формувального оцінювання.

Аналізуючи анкети, 77,7% батьків відповіли, що вчителі заохочують дітей до навчання та підтримують позитивний клімат на уроці. Батьки зазначили, що вчителі забезпечують з ними зворотній зв'язок щодо навчання сина/доньки в таких формах: аргументація виставлених оцінок, аналіз допущених помилок, заохочення до подальшого навчання, визначення шляхів покращення результатів навчання, критика та зауваження. 93,8% педагогів надають зворотній зв'язок щодо якості виконаного завдання.

За результатами спостереження та анкетування виявлено, що педагогічні працівники надають підтримку здобувачам освіти в різних формах: індивідуальні консультації, співпраця з батьками, використання освітніх ресурсів, сервісів, формування навичок аналізу, самоаналізу, індивідуальні, мотиваційні та інтерактивні завдання, допомога у підготовці до участі в олімпіадах, конкурсах тощо. Вчителі закладу мотивують учнів до вивчення предмету, створюють ситуацію успіху, беруть участь у розробці індивідуальної освітньої траєкторії для учнів: 81,3% педагогів враховують темп та індивідуальні особливості розвитку учнів, 75% - пропонують завдання різних видів складності для окремих учнів, 65,6% проводять консультації з учнями для усунення прогалин в знаннях, 40,6% проводять індивідуальні заняття за запитами учнів, 37,5% вчителів відповіли, що готують здобувачів освіти до участі в олімпіадах, конкурсах, турнірах тощо.

Учителі Гімназії за допомогою оцінювання відстежують особистісний поступ здобувачів освіти, формують у них позитивну самооцінку, відзначають досягнення, підтримують бажання навчатися, запобігають побоюванням помилитися. Відповідно до анкетування педагогічні працівники надають учням необхідну допомогу в освітній діяльності.

Під час спостереження за навчальними заняттями встановлено, що переважна більшість педагогів дають учням можливість вибору рівня навчальних завдань і напрямів навчальної діяльності (завдання підібрані відповідно до вікових особливостей учнів). В анкетах учителі відповіли, що застосовують для оцінювання здобувачів освіти самооцінювання (90,7%) і взаємооцінювання (78,2%). На противагу, лише 36,1 % опитаних здобувачів освіти зазначають, що вони постійно здійснюють самооцінювання результатів своєї роботи під час навчальних занять, 59,4 % відповіли, що роблять це іноді. 21,3% учнів зазначили, що вчителі часто практикують надання учнями зворотного зв'язку одне одному (взаємооцінювання), 53,3% - іноді, а 14,8% респондентів відповіли, що майже ніколи.

За результатами відповідей батьків на запитання «Від кого (чого) залежать результати навчання ваших дітей?»: 74,1% вважають, що результати навчання залежать лише від їх праці та наполегливості; 63,8% - від рівня викладання предмету, 66,7% - від учителя, 45,7% - від батьків.

Відповідно до результатів спостереження за навчальними заняттями у 1-4 класах можна зробити висновок, що вчителі акцентують увагу на досягненнях учнів, мотивують та підтримують бажання вчитися. Педагоги застосовують формувальне оцінювання, спрямоване на реалізацію компетентнісного підходу, розвиток мотивації до навчання через заохочення й підтримку, індивідуальний підхід до кожного учня без використання балів.

Отже, заклад формує у здобувачів освіти навички самооцінювання та взаємооцінювання як основних аспектів формувального оцінювання.

За результатами роботи комісії, яка провела спостереження, анкетування, опитування, визначено рівні оцінювання за вимогами:

2.1. Наявність системи оцінювання результатів навчання учнів, яка забезпечує справедливе, неупереджене, об'єктивне та добросовісне оцінювання - **достатній рівень**.

2.2. Систематичне відстеження результатів навчання кожного учня та надання йому (за потреби) підтримки в освітньому процесі – **достатній рівень**.

2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання – **потребує покращення**.

Результат за напрямом 2 «Система оцінювання учнів» - **достатній рівень**.

Виходячи з вищезазначеного, робоча група із забезпечення вивчення та оцінювання якості освіти в гімназії **запропонувала:**

1. Продовжувати ознайомлювати здобувачів освіти та їхніх батьків із критеріями і нормами оцінювання навчальних досягнень, конкретизувати їх у залежності від виду виконуваних завдань чи навчальних предметів, розробляти адаптовані до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти рекомендованих МОН України, критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до кожного виду роботи, чітко формулювати зміст завдань, пояснювати специфіку їх виконання, активізувати причинно- наслідкові зв'язки, залучати учнів до розробки критеріїв оцінювання різних видів діяльності та оприлюднювати їх на інформаційних стендах у навчальних кабінетах та на сайті гімназії.

2. Забезпечувати справедливе та об'єктивне оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до критеріїв, правил і процедури оцінювання здобувачів освіти.

3. Формувати і розвивати ключові компетентності, наскрізні вміння, цінності НУШ, шляхом використання та розробки компетентісних завдань, різнорівневих завдань, спільних цілей навчання, способів досягнення, командної роботи.

4. Використовувати прийоми самооцінювання та взаємооцінювання як партнерські взаємодії, коли учні допомагають один одному покращувати свої результати в навчанні; забезпечувати зворотний зв'язок щодо якості виконання завдань учнями (різні форми рефлексії).

5. Для здобувачів освіти більш широко використовувати формувальне оцінювання, що допоможе відстежити та проаналізувати особистісний поступ кожного учня.

6. Продовжувати застосовувати інформаційно-комунікаційні технології (онлайн-сервіси та платформи, мобільні додатки для створення опитувань, тестів, інтерактивних вправ тощо), що активізують пізнавальний інтерес учнів.

7. Розширити використання цифрових платформ для моніторингу навчальних досягнень учнів.

8. Продовжити роботу щодо реалізації завдань внутрішньої системи забезпечення якості освіти за напрямом «Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти»

Заступник директора з навчальної роботи

Валентина ЄВДОКИМОВА